

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಅನ್‌ಎಂ‌ಎಂ‌ಎಸ್‌ ಓದಲು ಬಯಸಿದರು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಬಿ.ಎಂ‌ಎಸ್‌ ಹಾಗೂ ಇನಿತರ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಸೀಟು ಸೀಕಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್‌ಎಂ‌ಎಸ್‌ ನೇರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ ಸಂದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೋ.ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್‌ಎಂ‌ಎಸ್ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಉತ್ತರವಾಗಿ ಎಲೋ.ಎಸ್. ಎಸ್. ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ನೇರುಪುದು ಎಂದರಂತೆ. ಆಗ ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ‘ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಕೊಡುಗೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಳಿಸು. ನಿನ್ನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರದರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರಹಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರದರ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿ ಅವರು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿರುತ್ತಾರೆ’ ಎಂದರಂತೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಎಲೋ.ಎಸ್. ಎಸ್. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೋನೆಯ ದಿನದರ್ಶನಗೊ ಸತತವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು.

1958ರಲ್ಲಿ ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ. ಅವರು ಮುಡಿಕೇರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ್, ಅಲ್ಲಿನ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯಿರಿಗೆ, ‘ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧ್ಯನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಪರಿಸ್ಯಳಿಸಿದೆ ಅಥವಾ ಬರೆಯಬಾರದೇಕೆ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಅವರು ‘ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ’ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾಪದಲ್ಲಿ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯಿರು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ನೊತನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹಿರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ದಿಕ್ಷೇಯಿಂತೆ ಕೊನೆವರೆಗೊ ಕೈಗೊಂಡರು.

ಎಬಿಹೆಚ್ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಕನ್ನಡ ನಿಷಂಠ ಮೂಲಕ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯಿರು ನನಗೆ ನಿತ್ಯ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಅಧ್ಯಯನ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಅವರ ಈ ನಿಷಂಠ ಇತರ ಕೆಲವು ನಿಷಂಠಗಳಿಂದನೆ ಸದಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ಕನ್ನಡ ಪದಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಪ್ರತಿಪಾಠಾನ್ ನೀಡುವ ಎಲೋ.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ವಿಮರ್ಶಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಯಿತ್ತು.

ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ 2018ರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಇದ್ದ ಆ ನೆವದಲ್ಲಿ ಎಲೋ.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾಯಿರ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಓದುವಂತಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಕಾಲೀನ ಹಾಗೂ ಕರಿಯ ಬರಹಗಳಾರದ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳಿಗೆ ಬರದ ಮುನ್ನಿತಿಗಳೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವೆ. ಜೀವಮಾನವಿಧಿ ಅಧ್ಯಾಪನ ವ್ಯತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು, 1985ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.

‘ಸುನಿತಭಾವ’ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಎಚ್.ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿಯವರು ಎಲೋ.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾಯಿರ ಬಗ್ಗೆ ಬರದ ಸುನಿತದಲ್ಲಿ ‘ಸೂರ್ಯ’ ತರಲೀದ ಮೇಲೂ/ ತಂಗಿರುವ ತೀರದ ಬೆಳಕು. ಇರುಳಳ್ಳಿ ಚಲಿಸುವಕ್ಕರ ಸಾಲು’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕೃತಿಗಳು ಅವರು ಹೊದ ಬುಲಿಕವೂ ತಂಗಿರುವ ತೀರದ ಬೆಳಕು.

ಹಾ.ಮಾ.ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಬರಹದಲ್ಲಿ ಎಲೋ.ಎಸ್. ಎಸ್. ಬಗ್ಗೆ, ‘ಶೇಷಗಿರಿರಾಯಿರು ಎಂದೊಡನಯೇ ಅವರ ದೃಶ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಓದು ಬರಹಗಳನ್ನು ಉಸಿರಾಡಂಡವೇ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅವರಂತಹ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನಾನು ಅರಿಯು. ಇಮ್ಮೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಬಗ್ಗೆಹರಿಯಲಾರದ ಒಗಟು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ದೃಶ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ ಅವರದು. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕರು ವಿವರಿಸಿದ ಈ ದೃಶ್ಯತ್ವಕ್ಕಿಂತಿಯ ಬರಹಗಾರ ನೋಡಲು ಕುಳ್ಳಿ ದೇಹ ಪ್ರಕೃತಿಯವರು. ಮೃದು ಮಾತನಿನ ಸಹ್ಯದಯ ಮಾನವ ಪ್ರೀತಿಯ ಅವರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೆನೆ ಉಸಿರಿನವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು.

ಭಾಗ 2

ಗ್ರಿಕೋ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿಂತನೆ

ಒಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಂತಹ ಯಾವುದೇ ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ್ವಾರಾ ಮಾಡುವರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರಾಣ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಪಾಶಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾರತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಿಳಿವರಿಕೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತಿಯ ಅಭಿಜಾತ